

مؤسسه کار و تأمین اجتماعی

۵۴۰

حق تشکل و تشکل های کارگری و کارفرمایی در مقررات کار ایران

تهیه و تنظیم:

محمد جواد الهیان

گشواد منشی زاده

۱۳۹۷

انتشارات مؤسسه کار و

تأمین اجتماعی

عنوان قرارداد: ایران. قوانین و احکام

.Iran. Laws, etc

عنوان و نام پدیدآور: حق تشکل و تشکل های کارگری و کارفرمایی در مقررات کار ایران/ تهیه و تنظیم محمدجواد الهیان.
مشخصات نشر: تهران: موسسه کار و تأمین اجتماعی، ۱۳۹۷.
مشخصات ظاهری: ب، ۲۶۱ص.

فروست: موسسه کار و تأمین اجتماعی؛ ۵۴۰.

شابک: ۲۰۰۰۰۰۰۰ ریال : ۹-۲۹۸-۲۴۲-۶۰۰-۹۷۸

وضعیت فهرست نویسی: فیبا

موضوع: کار -- قوانین و مقررات -- ایران

موضوع: Iran -- Labor laws and legislation

موضوع: روابط کارگر و کارفرما -- ایران

موضوع: Industrial relations -- Iran

موضوع: شوراها -- ایران

موضوع: Councils -- Iran*

شناسه افزوده: الهیان، محمدجواد، ۱۳۲۸ -، گردآورنده

شناسه افزوده: موسسه کار و تأمین اجتماعی

شناسه افزوده: Mo'assesye Kar va Tamine Ejtemaei

رده بندی کنگره: ۱۳۹۷ ۱۲۶۴ KMH

رده بندی دیویی: ۳۴۴/۵۵۰۱

شماره کتابشناسی ملی: ۵۲۶۴۳۴۸

حق تشکل و تشکل های کارگری و کارفرمایی در مقررات کار ایران

ناشر : مؤسسه کار و تأمین اجتماعی

شمارگان : ۱۰۰۰ نسخه

نوبت چاپ : اول ۱۳۹۷

لیتوگرافی چاپ و صحافی : سازمان چاپ و انتشارات

صفحه آرابی و طراحی جلد : سید حامد رضوی

شابک : ۹-۲۹۸-۲۴۲-۶۰۰-۹۷۸

قیمت : ۲۰۰۰۰۰ ریال

نشانی : پاسداران ابتدای اختیاریه جنوبی کوچه آزاده شماره ۵ کدپستی : ۱۹۴۵۹۴۱۱۴۸

دورنگار : ۲۲۵۸۹۸۹۱

تلفن : ۲۲۵۶۲۷۳۳

پست الکترونیکی : lssi@lssi.ir

شبکه اطلاع رسانی : www.lssi.ir

فهرست مطالب

پیشگفتار.....	الف
موادی از قانون کار در رابطه با تشکل‌های کارگری و کارفرمایی.....	۱
آیین‌نامه چگونگی تشکیل، حدود وظایف، اختیارات و چگونگی عملکرد انجمن‌های اسلامی کارگری «موضوع ماده ۱۳۰ قانون کار مصوب ۸۰/۲/۵ هیأت وزیران».....	۳
قانون تشکیل شوراهای اسلامی کار «مصوب ۱۳۶۳/۱۰/۳۰ مجلس شورای اسلامی»... ..	۱۱
آیین‌نامه اجرایی قانون شوراهای اسلامی کار «مصوب ۱۳۶۴/۷/۱۷ هیأت وزیران»	۲۵
دستورالعمل شماره (۲۷) روابط کار در باره چگونگی تشکیل، حدود وظایف و اختیارات و نحوه عملکرد هیأت‌های تشخیص موضوع ماده ۲۲ قانون شوراهای اسلامی کار.....	۳۵
الزام کارگاه‌ها به تشکیل شوراهای اسلامی کار «مصوب ۷۷/۹/۷ شورای عالی کار».	۴۵
دستورالعمل مورخ ۷۴/۵/۴ اداره کل سازمان‌های کارگری و کارفرمایی در خصوص عضویت کارگران موقت در شوراهای اسلامی کار.....	۴۶
اساسنامه نمونه پیشنهادی شورای عالی کار برای شوراهای اسلامی کار «مصوب ۱۳۶۶/۳/۴ شورای عالی کار».....	۴۷
دستورالعمل شماره ۲۵ روابط کار در مورد چگونگی تشکیل، حدود وظایف و اختیارات و عملکرد هیأت‌های تشخیص صلاحیت کاندیداهای عضویت در شوراهای اسلامی کار.....	۵۵
آیین‌نامه نحوه تشکیل، حدود وظایف و اختیارات و عملکرد کانون هم‌هنگی شوراهای اسلامی کار استان و کانون عالی هم‌هنگی شوراهای اسلامی کار سراسر کشور «مصوب ۱۳۷۲/۳/۳۰ هیأت وزیران».....	۵۸
اساسنامه کانون هم‌هنگی شوراهای اسلامی کار استان.....	۶۵

- بخشنامه شماره ۶۰۶۱ مورخ ۷۲/۶/۶ در مورد ثبت کانون های هماهنگی شوراهای اسلامی کار استان و کانون عالی هماهنگی شوراهای اسلامی کار سراسر کشور..... ۸۱
- آیین نامه چگونگی تشکیل، حدود وظایف، اختیارات و نحوه عملکرد انجمن های صنفی و کانون های مربوط «مصوب ۱۳۸۹/۸/۳ هیأت وزیران»..... ۸۲
- مراحل تشکیل انجمن صنفی کارگری..... ۹۳
- دستورالعمل شماره (۳۲) روابط کار در باره چگونگی بررسی درخواست تأسیس انجمن های صنفی کارگری و کارفرمایی..... ۹۶
- دستورالعمل شماره (۳۳) روابط کار تحت عنوان دستورالعمل اجرایی آیین نامه چگونگی تشکیل، حدود وظایف و اختیارات و نحوه عملکرد انجمن های صنفی و کانون های مربوط..... ۹۹
- مقررات مربوط به تدوین اساسنامه انجمن های صنفی کارگری و کارفرمایی و کانون های مربوط..... ۱۰۵
- مراحل تشکیل کانون انجمن های صنفی کارفرمایی..... ۱۰۷
- شیوه نامه نحوه برگزاری مجمع عمومی مؤسس انجمن های صنفی کارگری و کارفرمایی و کانون های مربوط..... ۱۱۰
- اساسنامه انجمن صنفی کارگری..... ۱۱۳
- اساسنامه انجمن صنفی کارفرمایی..... ۱۳۵
- اساسنامه کانون انجمن های صنفی کارگری..... ۱۵۷
- اساسنامه کانون انجمن های صنفی کارفرمایی..... ۱۷۶
- بخشنامه شماره ۹۵۵۵ مورخ ۱۳۷۲/۴/۳۰ وزیر کار و امور اجتماعی در مورد ثبت انجمن های صنفی کارگری و کارفرمایی..... ۱۹۶
- دستورالعمل مورخ ۱۳۷۱/۱۲/۶ وزیر کار و امور اجتماعی مربوط به نمایندگان کارگران موضوع تبصره ۴ ماده ۱۳۱ قانون کار..... ۱۹۷

- آیین نامه چگونگی انتخاب، عملکرد، حدود وظایف و اختیارات نمایندگان کارگران
در کارگاه‌ها «مصوب ۱۳۹۲/۵/۹»..... ۲۰۱
- مراحل انتخاب نماینده کارگران در کارگاه‌ها..... ۲۰۶
- آیین نامه چگونگی تشکیل، حدود وظایف و اختیارات و نحوه عملکرد مجامع
نمایندگان کارگران استان‌ها و عالی «مصوب ۸۶/۷/۴»..... ۲۰۹
- دستورالعمل چگونگی تشکیل، عملکرد، حدود وظایف و اختیارات کمیته موضوع
ماده یک آیین نامه نحوه انتخاب نمایندگان کارگران در مجامع داخلی و بین‌المللی.... ۲۱۶
- اساسنامه مجمع نمایندگان کارگران استان..... ۲۱۸
- دستورالعمل تأسیس کانونهای کارگران و مدیران بازنشسته «مصوب ۱۳۷۲/۸/۱۲» ۲۳۵
- اساسنامه نمونه کانون کارگران و مدیران بازنشسته موضوع ماده ۱۳۴ قانون کار..... ۲۴۲
- آیین نامه اجرایی تبصره یک ماده ۱۳۶ قانون کار «مصوب ۱۳۷۱/۶/۱۱ هیأت وزیران»..... ۲۵۶
- آیین نامه چگونگی انتخاب نمایندگان کارفرمایان در مجامع داخلی و بین‌المللی
موضوع تبصره ۳ ماده ۱۳۱ قانون کار «مصوب ۱۳۸۶/۲/۸»..... ۲۵۸

مقدمه

آزادی تشکل که توسط مقاوله نامه شماره ۸۷ سازمان بین‌المللی کار در سطح بین‌المللی مطرح شد به کارگران و کارفرمایان بدون هرگونه تفاوتی این حق را می‌دهد که سازمانهایی را حسب انتخاب خود ایجاد کرده و به عضویت این سازمانها درآیند.

هدف از تشکیل سازمانهای کارگری و یا کارفرمایی دفاع از منافع فردی، جمعی و صنفی منعکس در اساسنامه خود می‌باشد. این تعریف مقاصد اساساً سیاسی و تجاری را از دایره اهداف این تشکل‌ها خارج می‌سازد.

تشکل‌های کارگری اصولاً به صورت تشکل‌های صنفی یا به تعبیر قانون کار جمهوری اسلامی ایران حرفه‌ای تشکل‌های در سطح یک صنعت و یا تشکل در سطح یک کارگاه (به معنای وسیع واژه در ماده ۴ قانون کار جمهوری اسلامی ایران) را شامل می‌شود.

حقوق بین‌المللی کار در تشکل‌های کارگری یا کارفرمایی، بر عدم دخالت کارفرما در تشکل‌های کارگری و بالعکس و نیز استقلال کامل این تشکل‌ها تأکید خاص دارد و این استقلال را تضمین می‌نماید.

حق تشکل در قانون کار جمهوری اسلامی ایران و نیز در قانون شوراهای اسلامی کار مورد توجه قانونگذار قرار دارد.

مجموعه‌ای که اینک در اختیار شما قرار دارد، نه شرح و تبیین حق تشکل و تشکیل سازمانهای کارگری و کارفرمایی می‌پردازد. در این مجموعه تلاش شده است آیین‌نامه‌ها، دستورالعمل‌ها، بخشنامه‌ها و ضوابط صادره از جانب وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی در زمینه تشکل‌های کارگری و کارفرمایی گنجانیده شود.

امید است، کارگران، کارفرمایان، کارشناسان، صاحب‌نظران و سایر علاقمندان با ارائه نظرات و پیشنهادهای اصلاحی خود، این مؤسسه را برای تدوین مجموعه‌ای کامل‌تر یاری فرمایند.

دکتر محمدرضا سپهری

رئیس مؤسسه کار و تأمین اجتماعی

